

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก ก.
รูปภาพประกอบ

สภาพทั่วไปของหมู่บ้าน

สภาพทั่วไปของหมู่บ้าน

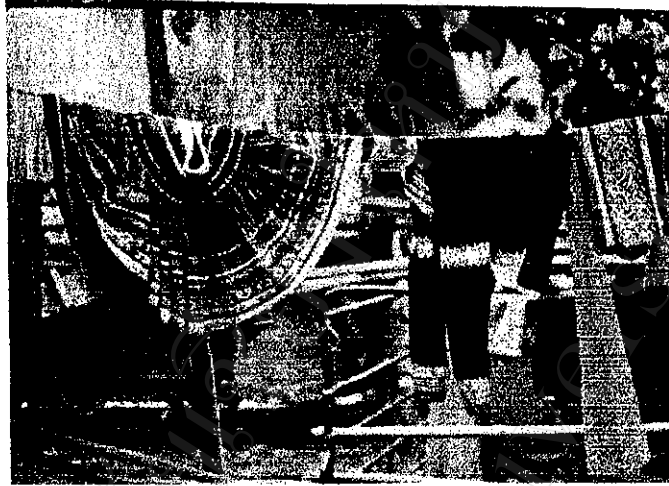
ลักษณะบ้านของชาวม้ง บ้านแม่สาใหม่

ลักษณะ

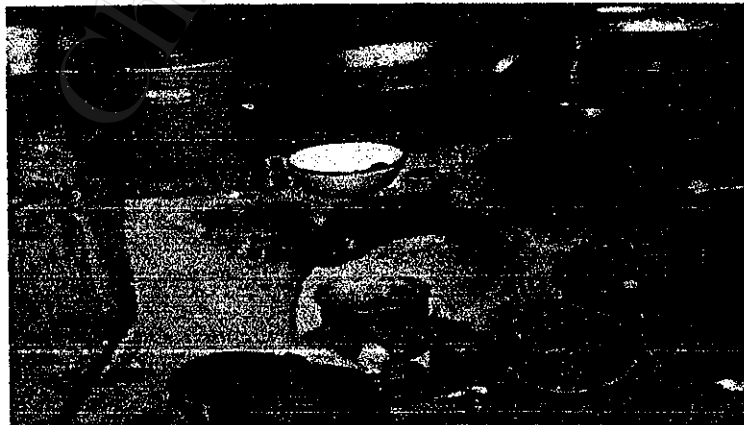
ลักษณะการแต่งกายของชาวม้ง บ้านแม่สาใหม่

เครื่องแต่งกายของชาวม้ง บ้านแม่สาใหม่

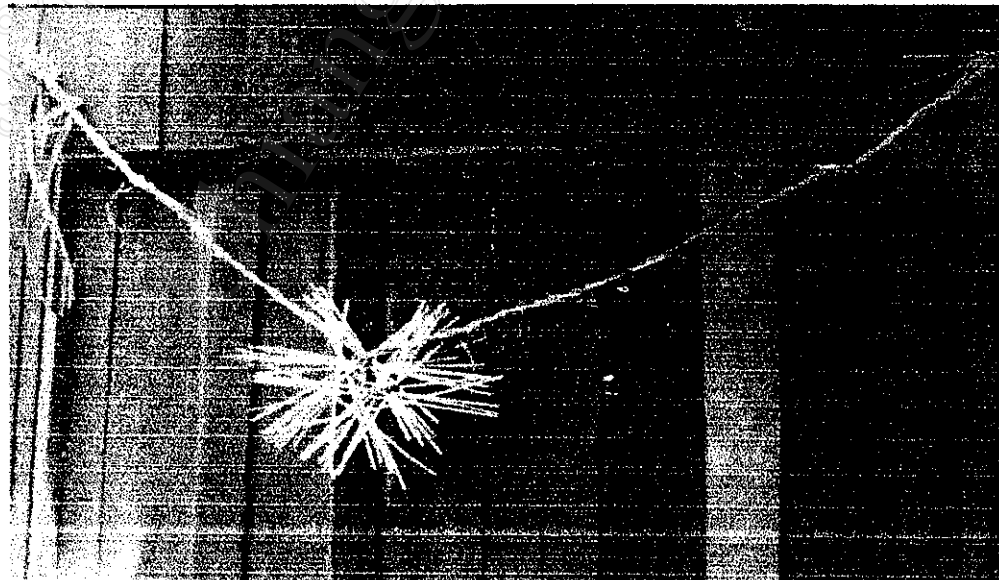
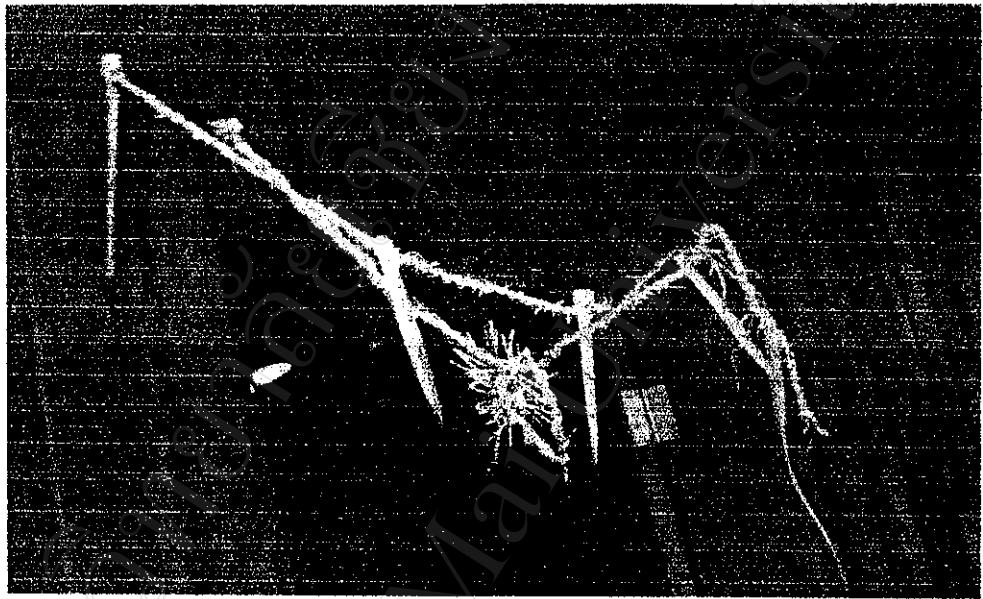

เตาไฟเล็กและ โต๊ะอาหารของชาวม้งลาย

เตาไฟใหญ่ของชาวม้งลาย

สัญลักษณ์ทางความเชื่อ

ภาคผนวก ข.

โครงสร้างคำถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตัวแปรหลัก (วัตถุประสงค์การวิจัย)	ประเด็นคำถาม	วิธีการเก็บข้อมูล และ ตรวจสอบข้อมูล
<p>1. บริบทชุมชน</p> <p>1.1 ประวัติหมู่บ้าน</p> <p>- ศึกษาภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ของหมู่บ้านตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน</p> <p>- การได้มาซึ่งที่ดินทำกิน</p> <p>- ศึกษาความสัมพันธ์กันของคนในหมู่บ้าน ตั้งแต่ครอบครัว เครือญาติ ตลอดจนชุมชน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ในลักษณะโครงสร้างหน้าที่ ในลักษณะของความสัมพันธ์ทางสังคม เช่น การเข้าร่วมของคนในชุมชนในงาน ประเพณี วัฒนธรรม พิธีกรรม และความเชื่อต่าง ๆ</p> <p>- สภาพทั่วไป</p> <p>1) ลักษณะครัวเรือนและเครือญาติ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - หมู่บ้านตั้งขึ้นเมื่อใด บรรพบุรุษอพยพมาจากไหน - เป็นชนกลุ่มใด (ม้งขาว, ม้งลาย) - สาเหตุที่สำคัญของการตั้งถิ่นฐานที่บ้านแม่สาใหม่ - จำนวนครัวเรือนจากอดีตถึงปัจจุบัน และจำนวนประชากร - จำนวนพื้นที่ทำกินต่อครอบครัว (ไร่) - ในสมัยที่เริ่มเข้ามาตั้งถิ่นฐานนั้น ได้ที่ดินมาได้อย่างไร - ในปัจจุบันมีการแบ่งสรรพื้นที่ทำกินกันอย่างไร - ที่ดินที่ท่านใช้ทำกินนั้นมีเอกสารสิทธิ์ใด ๆ หรือไม่ (ถ้ามีคืออะไร) <ul style="list-style-type: none"> - มีจำนวนกี่ครอบครัวประมาณเท่าใดใน 1 ครัวเรือน - บทบาทหลักของผู้นำครัวเรือน คืออะไรบ้าง - คนหนุ่มสาวในครัวเรือนทำหน้าที่หลัก ๆ อะไรบ้าง 	

ตัวแปรหลัก (วัตถุประสงค์การวิจัย)	ประเด็นคำถาม	วิธีการเก็บข้อมูล และ ตรวจสอบข้อมูล
<p>2) ทรัพยากร- ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>1.2 ศาสนาและขนบธรรมเนียม ประเพณี</p> <p>1.3 ลักษณะการปกครองและการ เมืองของชุมชน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การตั้งถิ่นฐานของคนในตระกูลเดียวกัน ไกล-ไกล กันอย่างไร - อาชีพของท่านคืออะไร - รายได้เฉลี่ยต่อเดือน/ปี ประมาณเท่าใด - น้ำที่ใช้อุปโภค-บริโภคในชุมชนคือน้ำจากแหล่งใด - ดินในบริเวณชุมชนเป็นดินชนิดใด - ดินไม้ในบริเวณชุมชนเป็นป่าไม้ชนิดใด - ศาสนาที่คนในชุมชนนับถือคือศาสนาใดบ้าง - ขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ เป็นอย่างไร (พิธีสำหรับเด็กแรกเกิด พิธีการกินอาหาร การแต่งกาย งานแต่งงาน พิธีการเลี้ยงผี การรักษาโรคด้วยหมอมผี และงานศพ) - ขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการทำมาหากินหรือไม่ อย่างไร - ในหมู่บ้านมีการตั้งคณะกรรมการหมู่บ้านด้านใดบ้าง - ผู้นำของชุมชนทำหน้าที่หลัก ๆ คืออะไรบ้าง - ในหมู่บ้าน มีใครเป็นสมาชิกขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้าง และบุคคลดังกล่าวได้มีบทบาทในหมู่บ้านอย่างไรบ้าง - คณะกรรมการหมู่บ้านที่ได้จัดตั้งขึ้นนั้น มีการประชุมกันบ่อยครั้งหรือไม่ อย่างไร 	

ตัวแปรหลัก (วัตถุประสงค์การวิจัย)	ประเด็นคำถาม	วิธีการเก็บข้อมูล และ ตรวจสอบข้อมูล
2. การจัดการทรัพยากร- ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	<p>ทรัพยากรดิน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ในอดีต / ในปัจจุบัน การสืบทอดมรดก "ที่ดิน" ทำกินอย่างไร - ในอดีต / ในปัจจุบัน การซื้อขายที่ดินหรือการได้มาซึ่งที่ดินจากบุคคลอื่นทำอย่างไร - ในอดีตก่อนที่กรมที่ดินและกรมป่าไม้จะเข้ามาในชุมชนชาวบ้านมีวิธีการจัดสรรแบ่งปันและดูแลที่ดินกันอย่างไร - ในปัจจุบันหน่วยงานต่างๆ ที่ดูแลเรื่องที่ดินได้จัดระบบให้ชาวบ้านเกี่ยวกับเรื่องที่ดินอย่างไร - ในการเพาะปลูก ชาวบ้านส่วนใหญ่ใช้ปุ๋ยใด (คอก/เคมี) และได้มาจากไหน - มีวิธีในการบำรุงดินให้ดีอยู่เสมออย่างไร และท่านทราบวิธีการดังกล่าวมาได้อย่างไร - หน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมที่ดิน กรมป่าไม้ กรมทรัพยากรธรณี ฯลฯ เคยเข้ามาสำรวจการใช้ทรัพยากรที่ดินในชุมชนหรือไม่ อย่างไร - ในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่ดิน มีหน่วยงานใดบ้างที่เข้ามาให้ความรู้ในเชิงวิชาการให้แก่ชาวบ้าน ถ้ามีหน่วยงานดังกล่าวมาบ่อยหรือไม่ อย่างไร - ชาวบ้านที่เป็นเจ้าของที่ดินในชุมชน มีการใช้ที่ดิน หรือปล่อยรกร้างว่างเปล่าบ้างหรือไม่ เพราะเหตุใด - หากสมาชิกในชุมชนมีจำนวนเพิ่มขึ้น จะต้องเกิดความต้องการในการใช้ที่ดินเพิ่มมากขึ้น - ในปัจจุบันคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีหน้าที่ดูแลเรื่องการใช้ที่ดินจะจับทลงโทษใครกับผู้ฝ่าฝืนและการกระทำใดที่เป็นการฝ่าฝืนกฎการใช้ที่ดินของชุมชน 	

ตัวแปรหลัก (วัตถุประสงค์การวิจัย)	ประเด็นคำถาม	วิธีการเก็บข้อมูล และ ตรวจสอบข้อมูล
	<p>ทรัพยากรน้ำ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ในอดีต/ปัจจุบัน น้ำในชุมชนมีใช้ตลอดปีหรือไม่ หากไม่พอใช้ ชาวบ้านทำอะไร เพื่อให้มีน้ำไว้ใช้ตลอดปี - ในบริเวณใกล้เคียงชุมชน มีตาน้ำ หรือต้นน้ำหรือไม่ สถานที่ดังกล่าวห่างจากชุมชนประมาณเท่าใด(กรุณาพาไปดู) - หากในชุมชนมีต้นน้ำ ชาวบ้านมีประเพณีใดเพื่อระลึกถึงพระคุณของน้ำบ้าง และในปัจจุบันยังมีประเพณีนั้นอยู่หรือไม่ - ชุมชนมีกฎการใช้น้ำเพื่อการบริโภค อย่างไร - ในการจัดสรรการใช้น้ำในการเกษตร ชาวบ้านมีการแบ่งปันน้ำในแหล่งน้ำกันอย่างไร เพื่อให้มีน้ำใช้ในการเกษตรอย่างทั่วถึง <p>ทรัพยากรป่าไม้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ในชุมชนมีพื้นที่ป่าประมาณกี่ไร่ - ชาวบ้านเข้าไปใช้ประโยชน์จากป่าไม้ในด้านใดบ้าง - ก่อนที่จะตัดไม้ในป่ามาใช้ประโยชน์ ชาวบ้านต้องมีพิธีกรรมใดบ้าง (อดีต/ปัจจุบัน) - กฎของชุมชนเกี่ยวกับการตัดไม้มาใช้มีอย่างไรบ้าง - ความเชื่อของชุมชน การกระทำเช่นใดกับป่าไม้จึงถือว่าการผิดผี และเชื่อว่าจะเกิดอะไรขึ้นกับบุคคลเหล่านั้น - ปัจจุบันความเชื่อดังกล่าวยังมีหรือไม่ - จุดเด่นของป่า "ดงแซ้ง" คืออะไร - มีข้อปฏิบัติและข้อห้ามอย่างไรบ้างสำหรับการเข้าทำประโยชน์จากป่า "ดงแซ้ง" หากฝ่าฝืนจะมีโทษอย่างไร 	

ตัวแปรหลัก (วัตถุประสงค์การวิจัย)	ประเด็นคำถาม	วิธีการเก็บข้อมูล และ ตรวจสอบข้อมูล
<p>3. ศึกษาการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยแนววัฒนธรรมชุมชน ซึ่งประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระบบการผลิต - ระบบการอยู่ร่วม สัมพันธ์กัน - ระบบความเชื่อ <p>3.1 ระบบการผลิต - เกษตรกรรม (เพาะปลูก-เลี้ยงสัตว์)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ความเชื่อเรื่องป่า "ดงเข็ง" มีมาตั้งแต่เมื่อใด - ป่า "ดงเข็ง" ของชุมชนมีผู้ใดควบคุมดูแล (อดีต/ปัจจุบัน) <ul style="list-style-type: none"> - ปลูกพืช-เลี้ยงสัตว์ชนิดใดบ้าง ได้รับพันธุ์มาจากที่ใด (อดีต/ปัจจุบัน) - มีการใช้ขี้ขามาแมลงหรือสารเคมีใดบ้าง (อดีต/ปัจจุบัน) - การฉีดพ่นยาฆ่าแมลงหรือสารเคมีทำวิธีใด (อดีต/ปัจจุบัน) - พืชหรือสัตว์ใดบ้าง ที่ปลูกหรือเลี้ยงไว้เพื่อประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อ - ในอดีต/ปัจจุบัน ของเสียและสารเคมีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการเกษตร ถูกกำจัดอย่างไร - น้ำที่นำมาใช้มาจากแหล่งใด - ในฤดูต่าง ๆ ได้นำมาจากแหล่งใด (หนาว, ร้อน, ฝน) 	

ตัวแปรหลัก (วัตถุประสงค์การวิจัย)	ประเด็นคำถาม	วิธีการเก็บข้อมูล และ ตรวจสอบข้อมูล
- ค้าขาย	<ul style="list-style-type: none"> - สินค้าที่ขายคืออะไร (อดีต/ปัจจุบัน) - รับมาจากที่อื่นหรือผลิตขึ้นเอง - อาชีพนี้ทำมาตั้งแต่สมัยใด - หากผลิตสินค้าเอง นำเอาวิธีการผลิตมาจากที่ใด(อดีต/ปัจจุบัน) - รูปแบบของสินค้ามีการเปลี่ยนแปลงบ้างหรือไม่ อย่างไร - ที่มาของวัตถุดิบ (อดีต/ปัจจุบัน) มาจากที่ใด - การค้าขาย ท่านเชื่อว่าสิ่งใดเป็นสิ่งนำโชค หรือข้อห้าม/ข้อปฏิบัติ และเชื่อกันมาตั้งแต่เมื่อใด - หากวันใดค้าขายไม่ได้ ท่านจะต้องทำอย่างไรตามความเชื่อ และคิดว่ามาจากสาเหตุใดตามความเชื่อ (อดีต/ปัจจุบัน) 	

ตัวแปรหลัก (วัตถุประสงค์การวิจัย)	ประเด็นคำถาม	วิธีการเก็บข้อมูล และ ตรวจสอบข้อมูล
<p>3.2 ระบบการอยู่ร่วมสัมพันธ์กัน</p> <p>- ครอบครัว กับการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>- ชุมชนกับการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สมาชิกในครอบครัวมีกี่คน - มีการแบ่งหน้าที่กันของชาย หญิง และเด็กในครอบครัวอย่างไร (อดีต/ปัจจุบัน) - การดูแลที่ดินและทำการเกษตร ในครอบครัว ผู้ใดเป็นผู้รับผิดชอบ (รดน้ำ, พรวนดิน, กำจัดวัชพืช, ฉีดยากำจัดศัตรูพืช, ให้อาหารสัตว์, ฆ่าสัตว์, ขยายผลผลิต เป็นต้น) - ในวันสำคัญต่าง ๆ สมาชิกในครอบครัวต้องทำสิ่งใดบ้าง (บุตรเกิดใหม่, แต่งงาน, งานศพ, วันสำคัญทางศาสนา) - หากเกิดความขัดแย้งต่าง ๆ ขึ้นระหว่างสมาชิกในครัวเรือนตามหลักความเชื่อแล้ว ผู้ใดจะเป็นผู้ไกล่เกลี่ยได้ผลดีที่สุด - ในชุมชนได้จัดกิจกรรมใดบ้างเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในชุมชน เช่น การบวชป่า, การขุดลอกคูคลอง ฯลฯ - ในชุมชนมีการพบปะกันเพื่อทำการตกลงต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จาก ดิน น้ำ ป่าไม้ บ่อยหรือไม่ อย่างไร - ในชุมชนมีกลุ่มกิจกรรมใดบ้าง เช่น กลุ่มอาสาสมัคร กลุ่มเยาวชน กลุ่มสตรี ฯลฯ - กลุ่มต่าง ๆ ดังกล่าวมีส่วนช่วยในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ อย่างไรบ้าง - ชุมชนมีการกำหนดบทลงโทษต่อผู้กระทำผิดต่อสิ่งแวดล้อมอย่างไร (อดีต/ปัจจุบัน) - กฎในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ข้อใดบ้างที่ถือปฏิบัติกันมานาน - บทลงโทษต่อผู้ฝ่าฝืนกฎในการรักษา 	

ตัวแปรหลัก (วัตถุประสงค์การวิจัย)	ประเด็นคำถาม	วิธีการเก็บข้อมูล และ ตรวจสอบข้อมูล
<p>- เครื่องญาติ กับการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>3.3 ระบบคุณค่า</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ ยังคงเหมือนในอดีตหรือไม่ อย่างไร - ผู้มีอาวุโสสูงสุดมีอำนาจในการตัดสินใจเรื่องเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากร ดิน น้ำ ป่าไม้ ในครัวเรือนอย่างไร (อดีต/ปัจจุบัน) - ในวันพบปะของครอบครัว มีการกระทำใด ๆ บ้างที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - ในอดีต/ปัจจุบัน มีการสืบทอดมรดกที่ดินทำกินอย่างไร ให้สิทธิแก่บุตรหลานฝ่ายใด ก่อนหลัง - การจัดสรรทรัพยากรน้ำ ในกรณีที่ญาติพี่น้องมีพื้นที่ทำการเกษตรใกล้เคียงกัน ทำอย่างไร (อดีต/ปัจจุบัน) - ในการตัดไม้เพื่อใช้ทำประโยชน์ กลุ่มญาติพี่น้อง ได้ช่วยกันทำบ้างหรือไม่ อย่างไร (อดีต/ปัจจุบัน) - ศาสนาที่นับถือ - กิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำเกี่ยวกับศาสนา - มีการทำกิจกรรมใดทางศาสนาบ้างที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรดิน น้ำ ป่าไม้ - ความเชื่อทางศาสนาที่นับถือจะช่วยอะไรกับทรัพยากรดิน น้ำ ป่าไม้ - ความเชื่อดังกล่าว ได้แก้เรื่องใดบ้าง - ในอดีต/ปัจจุบัน พิธีกรรมสำหรับเด็กแรกเกิดเป็นอย่างไร ต้องใช้ทรัพยากรดิน น้ำ และป่าไม้เพื่อพิธีกรรมอย่างไรบ้าง 	

ตัวแปรหลัก (วัตถุประสงค์การวิจัย)	ประเด็นคำถาม	วิธีการเก็บข้อมูล และ ตรวจสอบข้อมูล
<p>4. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อวัฒนธรรมชุมชน</p> <p>4.1 ระบบเศรษฐกิจ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ในอดีต/ปัจจุบัน พิธีศพที่จัดภายในชุมชนเป็นอย่างไร มีการใช้ที่ดิน น้ำ และป่าไม้ เพื่อการนี้อย่างไรบ้าง - ก่อนออกเก็บของป่าหรือล่าสัตว์ต้องบวงสรวงอย่างไรบ้าง - ชาวชุมชนมีความเชื่อถือเรื่อง โชคลาง ในการใช้สอยทรัพยากร (ดิน น้ำ และป่าไม้) อย่างไรบ้าง - การเช่นไหว้ผีบรรพบุรุษจะทำเมื่อใด - ในอดีต/ปัจจุบันหมอผีมีบทบาทต่อการใช้ หรืออนุรักษ์ทรัพยากรดิน น้ำ และป่าไม้หรือไม่อย่างไร - ในชุมชนให้ความสำคัญของป่าชุมชนอย่างไร และมีวิธีปฏิบัติต่อป่าชุมชนอย่างไร (อดีต/ปัจจุบัน) - มีการจัดสรรการใช้ทรัพยากรป่า ไม้ อย่างคุ้มค่าหรือไม่ อย่างไร (อดีต/ปัจจุบัน) - ในอดีต/ปัจจุบัน มีการให้ความสำคัญต่อทรัพยากรดิน อย่างไร และบวงสรวงด้วยวิธีใด (มีเทพคุ้มครองหรือไม่) - มีการจัดสรรการใช้ทรัพยากรดินอย่างคุ้มค่าหรือไม่ อย่างไร (อดีต/ปัจจุบัน) - ในอดีต/ปัจจุบัน มีการให้ความสำคัญต่อทรัพยากรน้ำอย่างไร - ในอดีต/ปัจจุบัน มีการจัดสรรการใช้น้ำอย่างคุ้มค่าหรือไม่ อย่างไร 	

ตัวแปรหลัก (วัตถุประสงค์การวิจัย)	ประเด็นคำถาม	วิธีการเก็บข้อมูล และ ตรวจสอบข้อมูล
4.2 รูปแบบการเมืองและการปกครอง	<ul style="list-style-type: none"> - รายได้ที่มาจาก การประกอบอาชีพ (ต่อเดือน/ปี) - ปริมาณการผลิตสินค้าในอดีต เปรียบเทียบกับในปัจจุบัน - เคยกู้เงินเพื่อลงทุนในอาชีพดังกล่าวหรือไม่ หากเคย ประมาณเท่าใด - อาชีพดังกล่าว ทำครบวงจรตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงขั้นตอนการขายหรือไม่ อย่างไร - เงินที่ได้มาจากการขายผลผลิต เก็บรักษาอย่างไร - ในการผลิตสินค้า มีการใช้เครื่องจักรใด ๆ หรือไม่ อย่างไร - หากมีการใช้เครื่องจักร ท่านได้มาจากที่ใด - เทคนิคต่าง ๆ หรือความรู้จากภายนอก ได้มาจากที่ใด - วัตถุดิบที่นำมาใช้ ได้มาจากที่ใด - ทำอย่างไรกับเศษวัสดุที่เหลือ (อดีต/ปัจจุบัน) - จำหน่ายผลผลิตเองหรือไม่ อย่างไร - มีการประชาสัมพันธ์ผลผลิตหรือไม่ อย่างไร - ผลผลิตที่ได้นั้นส่งจำหน่ายยังที่ใดบ้าง - คิดว่าผลผลิตที่ได้รับ ในปัจจุบันเพียงพอแล้วหรือไม่ หากยัง จะทำอย่างไรต่อไป - ในชุมชนมีการปกครองแบบอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการปกครองตามระบบราชการหรือไม่ อย่างไร (การจัดตั้งกลุ่มกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรดิน น้ำ ป่าไม้ ภายในชุมชน เช่น กลุ่มสตรี กลุ่มผู้ผลิต กลุ่มทางศาสนา เป็นต้น) 	

ตัวแปรหลัก (วัตถุประสงค์การวิจัย)	ประเด็นคำถาม	วิธีการเก็บข้อมูล และ ตรวจสอบข้อมูล
	<ul style="list-style-type: none"> - เหตุผลของการจัดตั้งกลุ่มกิจกรรมดังกล่าว คืออะไร - ลักษณะการทำงานของกลุ่มกิจกรรม เป็นอย่างไร - มีกิจกรรมร่วมกับชุมชนในการจัดการทรัพยากรที่ดิน น้ำ ป่าไม้ อย่างไร - กิจกรรมของกลุ่มที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากร ดิน น้ำ ป่าไม้ ได้รับการสนับสนุนจากการเมืองส่วนท้องถิ่น และส่วนราชการอย่างไร - การเมืองส่วนท้องถิ่น เช่น อบต. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีส่วนในการบริหารและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนอย่างไร (อดีต/ปัจจุบัน) - ผู้อาวุโสในหมู่บ้านมีอิทธิพลใด ๆ ในการใช้สอยทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างไร (อดีต/ปัจจุบัน) - ผู้นำกลุ่มต่าง ๆ มีส่วนในการตัดสินใจในการใช้สอยทรัพยากร ที่ดิน น้ำ และป่าไม้ อย่างไร - หากชาวบ้านต้องการที่ดินทำกินเพิ่มเติม จะต้องปฏิบัติหรือขออนุญาตหน่วยงานใด หรือไม่ อย่างไร (อดีต/ปัจจุบัน) - ในชุมชนเคยมีหน่วยงานใดเข้ามาดูแลเกี่ยวกับทรัพยากรที่ดิน น้ำ และป่าไม้บ้าง - ในปัจจุบันหน่วยงานดังกล่าวยังคงเข้ามาดูแลหรือไม่ อย่างไร - ชุมชนเคยมีความขัดแย้งกับหน่วยงานต่าง ๆ ของราชการที่เข้ามาให้บริการในพื้นที่หรือไม่ อย่างไร 	

ตัวแปรหลัก (วัตถุประสงค์การวิจัย)	ประเด็นคำถาม	วิธีการเก็บข้อมูล และ ตรวจสอบข้อมูล
4.3 เทคโนโลยีและการถ่ายทอด เทคโนโลยี	<ul style="list-style-type: none"> - ชุมชนเคยมีความขัดแย้งกับชุมชนใกล้เคียง เกี่ยวกับการแย่งกันใช้สอยทรัพยากรที่ดิน น้ำ หรือป่าไม้ หรือไม่ อย่างไร - หากมีความขัดแย้งระหว่างชุมชนกับชุมชนอื่น หรือชุมชนกับหน่วยงานราชการ ผู้ใดคือผู้ไกล- เกลี้ยให้เรื่องราวต่าง ๆ ยุติลง - ปัจจุบันท่านยังคงใช้วิธีการเก่าแก่ดั้งเดิมตาม แบบที่บรรพบุรุษถ่ายทอดมาให้หรือไม่ อย่างไร - ท่านคิดที่จะเปลี่ยนแปลงวิธีการผลิตให้ทันสมัย มากขึ้นหรือไม่ (หากยังคงใช้วิธีการเดิม ๆ อยู่) - กรุณาอธิบายถึงวิธีการใช้เครื่องมือที่บรรพ- บุรุษถ่ายทอดให้โดยสังเขป (ในกรณีที่มีเครื่อง- มือเครื่องใช้ตามแบบของบรรพบุรุษหลงเหลือ อยู่) - วิธีการผลิตแบบดั้งเดิมที่สูญหายไปแล้วมีอะไร บ้าง - วิธีการผลิตแบบดั้งเดิมดังกล่าวมีผลต่อการจัด- การทรัพยากรดิน น้ำ ป่าไม้ อย่างไร - สาเหตุที่ยกเลิกวิธีการผลิตดังกล่าวคืออะไร (การเข้ามาของเทคโนโลยีใหม่ ๆ) - มีวิธีการผลิตแบบใดมาทดแทน และมีผลต่อ การจัดการทรัพยากร ดิน น้ำ และป่าไม้ อย่างไร - ท่านได้นำเอาแนวความคิด จากการศึกษาที่ได้รับ อิทธิพลจากคำ โฆษณาชวนเชื่อจาก โทรทัศน์ วิทยุ มาใช้ในการผลิตสินค้าของท่านหรือไม่ อย่างไร 	

ตัวแปรหลัก (วัตถุประสงค์การวิจัย)	ประเด็นคำถาม	วิธีการเก็บข้อมูล และ ตรวจสอบข้อมูล
	<ul style="list-style-type: none"> - ส่วนใหญ่ท่านได้รับเอาเทคโนโลยี จากคนพื้น- รามาใช้อย่างไร (เช่น มีผู้มาเสนอขาย, รับรู้มา จากสื่อต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ เอกสารต่างๆ ใบปลิว หนังสือพิมพ์ หรือจากเพื่อนบ้าน เป็นต้น) - จากการรับอิทธิพลจากโทรทัศน์, วิทยุ, การเผยแพร่ของส่วนราชการ ท่านได้รับแนวความคิด ในการใช้สอย ดิน น้ำ ป่าไม้ อย่างไม่อย่าง สิ่งดังกล่าวมีผลต่อการเปลี่ยนแปลง วิธีการ ผลิต อย่างไร (อธิบายเปรียบเทียบกับอดีต) - การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ มีความแตกต่างกับ การใช้วิธีการแบบบรรพบุรุษในการใช้ ประโยชน์จาก ดิน น้ำ ป่าไม้หรือไม่ อย่างไร - ท่านคิดว่าการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่จะทำให้ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางใด - ท่านคิดว่าวิธีการใช้สอยทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า- ไม้นั้นจะสามารถศึกษาได้จากสื่อใดบ้าง - ถนนหนทางเข้าหมู่บ้านเริ่มมีตั้งแต่เมื่อใด และ ใช้การได้ตลอดปีหรือไม่ - คนพื้นราบเริ่มเข้ามาติดต่อกับชุมชนเมื่อ ประมาณกี่ปีมาแล้ว เพื่อจุดประสงค์ใดบ้าง - เมื่อมีการติดต่อสื่อสารกับคนพื้นราบ วิธีการ ผลิตของท่านเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด (เปรียบเทียบกับอดีตกับปัจจุบัน) 	

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายชยุดิ ผลชวนปัญญา
วัน เดือน ปีเกิด	29 เมษายน 2516
ประวัติการศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - ประถมศึกษา โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2522-2528 - มัธยมศึกษา โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2528-2533 - ปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2533-2536 - ปริญญาโทศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2541-2543
ประวัติการทำงาน	<ul style="list-style-type: none"> - พนักงาน ธนาคารสหธนาคาร จำกัด (มหาชน) สาขาย่อยท่าแพ จังหวัดเชียงใหม่